

Designing the Model of Internationalization of the Higher Education System with an Emphasis on Academic Research

Ebrahim Taheri Namhil^{1*} , Zahra rostami barandagh² , Ali Taheri Namhil³

¹. Departement of Educational Sciences, Faculty of Education Mohaghegh Ardabili University, Ardabil. Iran, e.taheri@student.uma.ac.ir

². Departement of Educational Sciences, Faculty of Education farahngian Ardabili University, Ardabil, Iran.

³. Departement of Educational Sciences, Faculty of Imam Khomeini Educational and Research Institute, Qom, Iran.

10.22080/eps.2024.22791.2082

Received:

August 18, 2023

Accepted:

December 14, 2023

Available online:

March 5, 2024

Keywords:

Research, internationalization, higher education, data foundation

Abstract

Purpose: The present research aims to design a model for the internationalization of the higher education system with an emphasis on academic research.

Methodology: This study is qualitative, and the foundational data theory method was the criterion of action. The statistical community included university professors and experts in the field of management and educational sciences at Mohaghegh Ardabil University. Using the purposeful sampling method and applying the theoretical saturation criterion, semi-structured interviews were conducted with 12 people as participants in the research. Guba and Lincoln's (1985) method was used to check validity and reliability.

Findings: The results of data analysis during three stages of open coding, theoretical coding, and selective coding indicate 93 primary codes, 18 secondary codes, and six general categories, which in the framework of a paradigmatic model were identified, including causal conditions (development of international cooperation, donation awards and certificates, prestigious festivals and conferences), central phenomenon (drafting of international standards, quality of academic research), strategies (diplomacy, budgeting and financial support, organizational policy), intervening conditions (control and continuous review, updating information technologies, consulting and research services), background conditions (empowering faculty members and staff, academic leadership, participation and teamwork spirit), and consequences (gaining competitive advantage, developing a culture of critical thinking and criticism, developing a spirit of research).

Conclusion and suggestions: In order to gain international recognition, universities need to take steps to internationalize research in higher education; they need a model that guides them to achieve this goal. The model presented in this research can be helpful.

Innovation and originality: This study differs from previous studies in that it deals with the relationship between the internationalization of the higher education system and university studies.

*Corresponding Author: Ebrahim Taheri Namhil

Address: Departemant of Educational Sciences,
Faculty of Education Mohaghegh Ardabili University,
Ardabil, Iran

Email: e.taheri@student.uma.ac.ir

طراحی الگوی بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی با تأکید بر پژوهش‌های دانشگاهی

ابراهیم طاهری نمهیل^{۱*} ID، زهرا رستمی برندق^۲ ID، علی طاهری نمهیل^۳ ID

۱. دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیل، اردبیل، ایران e. aheri@student.uma.ac.ir

۲. دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان اردبیل، ایران، اردبیل

۳. دانشکده علوم تربیتی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره، ایران، قم

doi 10.22080/eps.2024.22791.2082

چکیده

هدف: هدف از انجام این پژوهش، طراحی الگوی بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی با تأکید بر پژوهش‌های دانشگاهی بود.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع پژوهش‌های کیفی بوده و روش نظریه داده‌بنیاد در این پژوهش ملاک عمل واقع شد. جامعه آماری شامل اساتید دانشگاهی و خبرگان در حوزه مدیریت و علوم تربیتی دانشگاه محقق اردبیل می‌باشد که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و به‌کارگیری معیار اشباع نظری، مصاحبه‌هایی نیمه‌ساختاریافته با ۱۲ نفر به‌عنوان مشارکت‌کنندگان در پژوهش انجام شد. برای بررسی روایی و پایایی از روش گوبا و لینکن (۱۹۸۵) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل داده‌ها در طی سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری نظری و کدگذاری انتخابی حاکی از ۹۳ کد اولیه، ۱۸ کد ثانویه و ۶ مقوله کلی است که در چارچوب مدلی پارادایمی شامل: شرایط علی (توسعه همکاری‌های بین‌المللی، اهدای جوایز و تقدیرنامه‌ها، جشنواره و کنفرانس معتبر)، پدیده محوری (تدوین استانداردهای بین‌المللی، کیفیت‌بخشی به پژوهش‌های دانشگاهی)، راهبردها (دیپلماسی، بودجه‌بندی و حمایت مالی، سیاست‌سازمانی)، شرایط مداخله‌گر (کنترل و بازبینی مستمر، به‌روزرسانی فناوری‌های اطلاعاتی، خدمات مشاوره و پژوهش)، شرایط زمینه‌ای (توانندسازی اعضای هیأت علمی و کارکنان، رهبری دانشگاهی، روحیه مشارکت و کار تیمی) و پیامدها (کسب مزیت رقابتی، توسعه فرهنگ تفکر نقاد و انتقادپذیری، توسعه روحیه پژوهشگری)، تحلیل شده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات: دانشگاه‌ها برای کسب اعتبار بین‌المللی نیاز دارند در زمینه بین‌المللی‌سازی پژوهش در آموزش عالی گام بردارند و به مدلی نیاز دارند که راهنمای دانشگاه برای رسیدن به این هدف باشد. الگوی ارائه‌شده در این تحقیق می‌تواند راه‌گشا باشد.

نوآوری و اصالت: تفاوتی که این پژوهش نسبت به پژوهش‌های قبلی دارد، این است که در این پژوهش به ارتباط بین بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی و پژوهش‌های دانشگاهی می‌پردازیم.

تاریخ دریافت:

۲۷ مرداد ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش:

۲۳ آذر ۱۴۰۲

تاریخ انتشار:

۱۵ اسفند ۱۴۰۲

کلیدواژه‌ها:

پژوهش؛ بین‌المللی‌سازی؛ آموزش عالی؛ داده‌بنیاد.

نویسنده مسؤول: ابراهیم طاهری نمهیل

آدرس: اردبیل دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

ایمیل: e.taheri@student.uma.ac.ir

Extended abstract

Introduction

Universities are considered one of the most important components of education and factors in shaping the future world. Due to the countless changes that have affected higher education today, the goals, programs, and actions of universities have been given more attention than before. An overview of higher education's developments from the first university's emergence in the 13th century to today shows that higher education has always been a dynamic and changing institution and has changed along with social, cultural, and cognitive developments and structures. Higher education, in general, like any other business, has been moving towards internationalization over the past few years, and universities worldwide are trying to take advantage of this phenomenon. Among the changes that have attracted the attention of researchers in the last two decades is the internationalization of higher education.

Methods

This research is designed with a qualitative approach based on the grounded theory method. The main goal of this study is to examine and explore the concepts and categories related to the internationalization of the higher education system with the academic research approach. Therefore, the present research seeks to achieve the mentioned components and explore the causal conditions, interveners, contexts, consequences, and the central category and strategy through in-depth and exploratory interviews individually with scientific experts. The participants were 12 experts, professors, and elites of the scientific community and university specialists, as well as experts in the field of management and educational planning and management of higher education in Ardabil province, who had executive records at decision-making levels or professors. Management and educational sciences were selected using the theoretical sampling method. The interviews were continued based on the snowball technique in such a way that each interviewee introduced the next person. Using the snowball sampling method, samples that had expert characteristics were previously found and asked to introduce similar people. The condition for choosing informants and the interviews continued until reaching theoretical saturation. In data theorizing, the collection of information continues until the research reaches theoretical saturation; that is, when the research reaches a point of diminishing returns in the field of data collection, we can be sure that the research has reached theoretical adequacy. In this study, in-depth face-to-face interviews with open-answer questions were used. Each interview took about 60 minutes. In order to get a more detailed understanding of the views expressed by the participants, the interviews were analyzed immediately after being recorded, and the conversations were reviewed.

Results

The results of data analysis during the three stages of open coding, theoretical coding, and selective coding indicate 93 primary codes, 18 secondary codes, and six general categories, which in the framework of a paradigmatic model include causal conditions (development of international cooperation, awarding of awards and certificates, prestigious festival and conference), central phenomenon (drafting of international standards, quality of academic research), strategies (diplomacy, budgeting, and financial support, organizational policy), intervening conditions (control and continuous review, updating of technologies information, consulting and research services), background conditions (empowerment of faculty members and staff, academic leadership, spirit of participation and teamwork), and consequences (gaining competitive advantage, development of culture of critical thinking and criticism, development of research spirit).

Conclusion

In order to gain international recognition, universities need to take steps to internationalize research in higher education. They need a model that guides them to achieve this goal. The model presented in this research can be helpful.

Funding

There is no funding support

Authors' contribution

Authors declared no conflict of interest.

Conflict of interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The author wishes to thank the respectful people who helped with this research.

مقدمه

دانشگاه‌ها یکی از مهم‌ترین اجزای آموزش و از مهم‌ترین عوامل شکل‌دهی جهان آینده تلقی می‌شوند. به دلیل تحولات بی‌شماری که امروزه آموزش عالی را تحت تأثیر قرار داده، اهداف، برنامه‌ها و اقدامات دانشگاه‌ها بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. مروری بر تحولات آموزش عالی از ظهور اولین دانشگاه در قرن سیزدهم تا امروز نشان می‌دهد آموزش عالی همواره نهادی پویا و متغیر بوده و هم‌گام با تحولات و ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و معرفتی تغییر کرده است (جونز و همکاران، ۲۰۲۱). آموزش عالی نیز به‌طور کلی مانند هر کسب‌وکار دیگری در حال حرکت به سوی بین‌المللی شدن در چند سال گذشته بوده است و دانشگاه‌ها در سراسر جهان سعی می‌کنند از مزایای این پدیده بهره‌مند شوند. از جمله تغییراتی که در دو دهه اخیر توجه محققان را به خود جلب کرده، بین‌المللی کردن آموزش عالی است (Altbach, de Wit, 2020).

برای واژه بین‌المللی شدن، تعاریف متعددی ذکر شده است (Qiang (2003). بر این عقیده است که عامل کلیدی در این واژه، ادراک (مفهومی) بین ملت‌ها و هویت‌های فرهنگی است (Nelly (2007). معتقد است که بین‌المللی شدن، شناسه جهانی شدن نیست؛ بلکه هم یک محصول است و هم یک عامل در جهانی شدن است. (Heitor (2015) معتقد است که تعریف بین‌المللی شدن باید هرگونه تلاش پایدار را که هدفش پاسخ‌گو ساختن آموزش عالی به الزامات و چالش‌های مرتبط با جهانی شدن جوامع، اقتصاد و بازار کار است نیز شامل شود (Sabet (2004). (Salajeghe, Farajollahi, Mousapour, Sarmadi, 2017) بین‌المللی سازی آموزش عالی را به معنای فرآیند تلفیق و در هم تنیده کردن کارکردهای آموزشی، پژوهشی و خدماتی مؤسسات آموزش عالی بیان می‌کند. (DeWitt (2002) نیز بین‌المللی شدن را مفهوم فرآیند تلفیق بعد بین‌المللی، میان فرهنگی و یا جهانی در اهداف، نقشه‌ها و ارائه آموزش دانشگاهی می‌داند. بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها، می‌تواند در شکل‌های مختلفی نظیر انعقاد تفاهم‌نامه‌های مشترک جذب دانشجو از سایر کشورها، تبادل استاد، دانشجوی و پژوهشگر، برگزاری دوره‌های تحصیلی مشترک و انجام تحقیقات دوجانبه و چندجانبه و نظایر آن صورت گیرد (Sotoudeh Far, Parsa, Shahi and Farhadi Rad, 2018).

در حقیقت، امروزه بین‌المللی شدن به عنوان پدیده‌ای در حال رشد، همه جنبه‌های آموزش عالی را تحت تأثیر قرار داده و به اصطلاحی گسترده و شایع در این حوزه تبدیل شده است. دستیابی به این مهم، مستلزم تدارک زیرساخت‌ها، امکانات، برنامه‌ها و استراتژی‌های متعدد و متنوع، در حوزه‌ها و ابعاد گوناگون در نظام‌های آموزش عالی و دانشگاه‌ها است تا توسعه فرآیند بین‌المللی شدن به شکل مطلوب محقق گردد. شایان ذکر است که توسعه و نهادینه کردن فرآیند بین‌المللی شدن در میان دانشگاه‌های کشور، پیش نیازها و الزامات فراوانی را می‌طلبد که از مهم‌ترین این موارد می‌توان به ارتقای سطح زبان انگلیسی در میان تمامی اعضای جامعه دانشگاهیان، بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات دست و پاگیر و کندکننده امور و تأمین استلزامات و پیش نیازهای زیرساختی، اداری، مالی و فرهنگی در نظام آموزش عالی کشور و دانشگاه‌ها، اشاره نمود. توسعه پروژه‌های پژوهشی بین‌المللی و مبادلات علمی بین‌المللی از مهم‌ترین راهبردهای دانشگاه‌ها در زمینه بین‌المللی سازی آموزش عالی محسوب می‌شود. (Rosyidah et al, 2020).

طی دو دهه گذشته، بودجه پژوهش‌های دانشگاهی (تحقیق و توسعه) به طور مداوم در سراسر جهان و در سراسر علوم افزایش یافته است و همچنین پیشرفت در فناوری اطلاعات به دانشمندان امکان دسترسی آسان به انتشارات و برقراری ارتباط مؤثرتر از طریق ایمیل، کنفرانس ویدئویی و اسناد قابل اشتراک آن‌لاین را داده است. با این حال، این امر نشان‌دهنده تقویت شبکه‌های علمی خود سازمان‌دهی شده جهانی است (Chou & Ching, 2020). میزان بودجه‌ای که کشورها در حوزه پژوهش هزینه می‌کنند به یکی از شاخص‌های اعتباربخشی

عملکرد کشورها تبدیل شده است. مطابق آمار یونسکو در سال ۲۰۲۰ میلادی، مجموع هزینه‌های جهانی سرمایه‌گذاری شده در حوزه پژوهش، حدود هزار و هفتصد میلیارد دلار آمریکا برآورد شده و از این میان بیش از ۸۰ درصد سهم جهانی پژوهش مختص ۱۰ کشور است. (UNESCO, 2020) در طی چند دهه اخیر ایران نیز از لحاظ کمیت پژوهش رشدی چشمگیر و بسیار بیشتر از رشد میانگین جهانی را تجربه نموده به طوری که در سال ۲۰۱۱ بیش از ۴۷ برابر سال ۱۹۹۶ تولید علم داشته است. (Ehsani, Azami, Najafi and Sohaili, 2015)

European Science Foundation (2012) در گزارشی ذیل بررسی شاخص‌های ارزیابی فرآیند بین‌المللی شدن مؤسسات آموزش عالی، اهمیت و ابعاد متفاوت نقش پژوهش در بین‌المللی‌سازی را تصریح کرده است. با توجه به اهمیت موضوع، گروه آینده‌نگاری خدمات پژوهشی پارلمان اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۹ اعلام کرد، همکاری‌های پژوهشی بین‌المللی، هسته اصلی نظام‌های علمی و آموزش عالی است. حتی برخی از صاحب‌نظران آموزش عالی بر این باور هستند که بین‌المللی شدن پژوهش‌های آموزش عالی رکن اساسی در دستیابی به توسعه پایدار در جامعه بشری است. (Sani Ajlal, 2021) با توجه به نقش بین‌المللی‌سازی در حل مسائل جهانی و افزایش سهم بین‌المللی شدن در حل مسائل جامعه (Altbach. de Wit. 2020) و در راستای پیوند جهانی با محلی اهمیت بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در حیطه پژوهش نیز ضروری به نظر می‌رسد.

از مهم‌ترین اقدامات کشور که در آن‌ها به مقوله بین‌المللی‌سازی آموزش عالی نیز به صورت ضمنی اشاره شده، می‌توان به مواردی همچون تدوین سند چشم‌انداز کشور در افق ۱۴۰۴ برای ترسیم دورنمایی از وضعیت مطلوب کشور در ۲۰ سال آینده که در آن بیان شده که ایران کشوری توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه است، اشاره نمود. در قانون برنامه پنج ساله پنجم و ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران نیز اشاره ضمنی به بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و گسترش پژوهش‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌ها در کشور شده است و بر افزایش فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیأت علمی در داخل و خارج از کشور، گسترش ارتباطات علمی با نهادها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر با تأکید بر کشورهای منطقه و جهان اسلام، اجرای طرح‌های تحقیقاتی مشترک با پژوهشگران خارجی، تأکید شده است. (Khorsandi, 2014)

بررسی اسناد بالادستی بیانگر چند نکته است. نخست آنکه در تصویر بزرگی که در خصوص بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در اسناد دیده می‌شود تنها برخی از وجوه مرتبط با بین‌المللی‌سازی آموزش عالی نه مشخصاً بعد پژوهش مطرح شده است. نکته دوم آنکه از منظر سیاست‌گذاری مفاهیم گفته شده در قالب یک سند منسجم از حیث مفهومی، شکلی و معنایی مدون نشده است تا مشخص کند قانون‌گذاران به طور خاص و نظام حکمرانی کشور به طور عام چه چشم‌اندازی از تحقق هر یک از این شاخص‌ها به‌ویژه در حیطه پژوهش مدنظر دارند. توجه به این نکات می‌توان گفت که توجه به بعد بین‌المللی فعالیت‌های پژوهشی در اسناد بالادستی در طیفی از آرمان‌ها و منافع ایدئولوژیک و غیر ایدئولوژیک صورت‌بندی شده است این موضوع ناظر بر شکل‌گیری نوعی اهتمام در میان نخبگان سیاسی دست‌کم در سطح قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری برای بین‌المللی‌سازی پژوهش‌های آموزش عالی است و ضرورت دارد پژوهش‌هایی به این منظور انجام پذیرد. (Sani Ajlal, 2021)

با توجه به پژوهش‌های قبلی، می‌توان این گونه برداشت کرد که به ابعاد همه‌جانبه بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی در تحقیقات دانشگاهی توجه نشده و نیز اینکه در نظام آموزش عالی اکثر کشورها قانونی در خصوص بین‌المللی‌سازی و تحقق تمامی ابعاد آن صورت‌بندی و تدوین نشده است. بنابراین ضرورت دارد به ارتباط بین پژوهش و بین‌المللی‌سازی در دانشگاه‌ها توجه شده و اقداماتی به منظور تأسیس مراکز تحقیق همراه با یک دستور یا تمرکز بین‌المللی؛ ادغام مسائل و چشم‌اندازهای بین‌المللی در مراکز تحقیقاتی و برنامه‌های موجود؛

انتشار نتایج تحقیقات و به اشتراک‌گذاری دانش از طریق شبکه‌ها و سیستم‌های ارتباطی بین‌المللی و نیز انجام تحقیقاتی که ذاتاً موضوعاتی بین‌المللی هستند (مانند مسائل زیست‌محیطی منطقه‌ای و جهانی، روابط بین‌الملل، کسب‌وکار بین‌المللی و قانون بین‌المللی)، انجام شود. لذا در این پژوهش به طراحی الگوی بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی با تأکید بر پژوهش‌های دانشگاهی می‌پردازیم.

تحقیقات متعددی در خصوص بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی، ابعاد آن و ارتباط آن با پژوهش‌های دانشگاهی انجام شده است که هرکدام از آن‌ها بر اهمیت موضوع می‌افزاید. برای مثال؛ Hallaj Dehghani and colleagues (2021) پژوهشی با هدف، اعتباریابی الگوی مطلوب جذب دانشجویان خارجی در دانشگاه آزاد اسلامی انجام داده‌اند؛ نتایج نشان داده است که در تبیین مواضع مثبت و منفی، توسعه کمی و کیفی دانشگاه، اصلاح کارکردهای دانشگاهی، جهانی‌شدن، ارجحیت اهداف سیاسی به اهداف آموزشی تأثیرگذار است. Panahi et al (2019) پژوهشی به منظور تحلیل تطبیقی «قطب‌های بین‌المللی آموزش»، به‌عنوان نسل جدیدی از آموزش عالی فرامرزی انجام داده است. یافته‌های پژوهش نشان داد نظام آموزش عالی ایران در اسناد سیاستی خود تبدیل شدن به «قطب بین‌المللی آموزش‌های مجازی» را هدف‌گذاری نموده است. در تحقیقات خارجی نیز می‌توان به پژوهش Tang & Tsui (2018) اشاره کرد. آن‌ها طی پژوهشی که با عنوان «آموزش عالی دموکراتیک از طریق بین‌المللی‌سازی: مورد «HKU SPACE» انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که برای بین‌المللی‌سازی باید برنامه‌دستی، روش‌های تدریس و روش‌های ارزیابی با تنوع فرهنگی دانشگاهی و دانش بومی تلفیق شود تا بین‌المللی‌سازی به نتایج مطلوب و مناسب دست یابد (Yonezawa (2017). نیز پژوهشی با عنوان «مدیریت بین‌المللی‌سازی در دانشگاه‌های ژاپن: اثر ساختار سازمانی و فرهنگ» انجام داد و به این نتیجه رسید که برای بین‌المللی‌سازی دانشگاه‌ها باید به ساختارهای سازمانی مناسب، رفتارهای فرهنگی کادر دانشگاهی، نیروی انسانی شایسته، تعهد به راهبردهای بین‌المللی‌سازی، کمک‌های مالی و تشویقی به اعضای هیأت علمی و نظارت بر فعالیت‌های دانشگاه‌های بین‌المللی شده توجه ویژه داشت.

بین‌المللی شدن دارای مفهوم و الگوهای متعددی است. اینکه دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها به تناسب موقعیت اجتماعی- سیاسی خود چه شاخص‌هایی را برای بین‌المللی شدن به‌کار گرفته‌اند، نشان می‌دهد که شاخص‌های بین‌المللی شدن دارای تناسب موقعیتی (فرهنگی) هستند. بررسی آثار منتشرشده بیانگر آن است که موضوع بین‌المللی‌سازی مؤسسات آموزش عالی با رویکرد پژوهشی به‌عنوان حوزه‌ای مستقل در نظم آموزش عالی تاکنون مورد توجه صاحب نظران و پژوهشگران کشور قرار نگرفته است. در واقع تمرکز اصلی در ادبیات موجود بر بین‌المللی‌سازی نهاد دانشگاه بوده است. لذا این پژوهش با هدف طراحی الگوی بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی با تأکید بر پژوهش‌های دانشگاهی انجام گرفته است. در حقیقت تفاوتی که این پژوهش نسبت به پژوهش‌های قبلی دارد، این است که در این پژوهش به ارتباط بین بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی و پژوهش‌های دانشگاهی می‌پردازیم.

روش‌شناسی

این پژوهش با رویکرد کیفی و مبتنی بر روش گرند تئوری طراحی شده است. هدف اصلی این مرحله از پژوهش، بررسی و کاوش مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی با رویکرد پژوهش‌های دانشگاهی می‌باشد. در این مرحله به دنبال دستیابی به مؤلفه‌های مذکور و اکتشاف شرایط علی، مداخله‌گرها، زمینه‌ها، پیامدها و مقوله‌محوری و استراتژی از طریق مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی به‌صورت انفرادی با خبرگان علمی است. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش ۱۲ نفر از صاحب‌نظران، اساتید و نخبگان جامعه علمی و متخصصان دانشگاه و همچنین افراد متخصص در حوزه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی و مدیریت آموزش عالی

استان اردبیل می‌باشند که از سوابق اجرایی در سطوح تصمیم‌گیری برخوردار بوده یا اساتید رشته مدیریت و علوم تربیتی بودند، می‌باشد که با استفاده از روش نمونه‌گیری نظری انتخاب شده‌اند. ادامه مصاحبه‌ها بر اساس فن گلوله برفی ادامه یافته است؛ بدین صورت که هر مصاحبه‌شونده افراد بعدی را معرفی کرده است. با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری گلوله برفی از نمونه‌های یافته شده قبلی که دارای ویژگی‌های خبرگی هستند برای معرفی افراد مشابه خود سؤال می‌شود. شرط انتخاب مطلعان و خبرگان این بوده است که حتماً باید به موضوع مورد بحث اشراف کامل داشته باشند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا کرده است. در نظریه‌پردازی داده‌بنیاد، گردآوری اطلاعات تا زمانی ادامه می‌یابد که پژوهش به اشباع نظری برسد؛ یعنی هنگامی که تحقیق به یک نقطه بازده نزولی در حوزه جمع‌آوری داده‌ها رسید، می‌توان مطمئن شد پژوهش به کفایت نظری رسیده است. در این پژوهش از مصاحبه چهره به چهره عمیق با سؤالات باز- پاسخ استفاده شده است. هر مصاحبه حدوداً ۶۰ دقیقه زمان برده است. برای انجام برداشت‌های دقیق‌تر از دیدگاه‌های مطرح‌شده توسط مشارکت‌کنندگان، مصاحبه‌ها پس از ضبط شدن بلافاصله مورد تجزیه و تحلیل اولیه قرار گرفته و گفت‌وگوها مرور شده است.

جدول ۱. مختصات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ویژگی‌های جمعیت شناختی	گروه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۴	۳۳/۳۳%
	مرد	۸	۶۶/۶۷%
سابقه کار	۲۰-۱۵ سال	۳	۲۵%
	۲۵-۲۱ سال	۵	۴۱/۶۷%
	۳۰-۲۶ سال	۴	۳۳/۳۳%
سن	۳۵-۴۰	۲	۱۶/۶۷%
	۴۵-۴۱	۶	۵۰%
	۵۰-۴۶	۴	۳۳/۳۳%
سمت	استاد تمام	۳	۲۵%
	دانشیار	۵	۴۱/۶۷%
	استادیار	۴	۳۳/۳۳%

یافته‌های پژوهش

برای بررسی روایی و پایایی از روش Guba & Lincoln (۱۹۸۵) استفاده شد. گوبا و لینکلن، چهار ملاک باورپذیری^۱، اعتمادپذیری^۲، تاییدپذیری^۳ و قابلیت انتقال^۴ را برای بررسی قابلیت اعتماد معرفی نمودند. در این پژوهش جهت اخذ تأمین اعتبار در مرحله کیفی از درگیری طولانی‌مدت و مشاهده مداوم و بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان استفاده شده است. در قابلیت انتقال، محقق، به توصیف دقیق به صورت کدگذاری، تحلیل نمادها و نشانه‌ها پرداخته است که خواننده خود تصمیم بگیرد که چه میزان می‌تواند با داده‌های مشابه با همین شرایط به کار

^۱ Credibility

^۲ dependability

^۳ Confirmability

^۴ Transferability

گرفته شود. برای افزایش قابلیت تأیید در این تحقیق، محقق پس از تحلیل، داده‌های خود را به سه نفر از متخصصان ارائه داده است و با اندکی اصلاحات تأیید شده است. در مرحله پژوهش کیفی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MAXqda ۲۰۲۰ استفاده شده است.

در این پژوهش، با رویکرد استقرایی، با خبرگان مصاحبه انجام شده است. کدگذاری در داده‌بنیاد به صورت سه مرحله کدگذاری باز، انتخابی و نظری می‌باشد. در مرحله کدگذاری باز که گام اول تشریح فرآیند کدگذاری محسوب می‌گردد، تمامی مصاحبه‌ها به صورت هر جمله به تفکیک به کدهایی تبدیل شده است. تعداد ۹۳ کد اولیه یا باز استخراج شده است. بعد از شناسایی کدهای اولیه، کدهای ثانویه مشابه با یکدیگر کنار هم قرار گرفته و طبقه‌ها را تشکیل دادند و برای هر طبقه عنوان مناسبی که قابلیت پوشش کلیه کدهای ثانویه یک مجموعه را داشته باشند، در نظر گرفته شد. در نهایت ۱۸ کد ثانویه در قالب ۶ مقوله دسته‌بندی شدند. در پژوهش حاضر مفاهیم شناسایی شده در ۵ مقوله اصلی و یک مقوله محوری دسته‌بندی شده و مدل نهایی این مطالعه را تشکیل دادند. فرآیند کدگذاری در جدول ۲ و مدل اکتشافی تحقیق در شکل ۱ ارائه شده است.

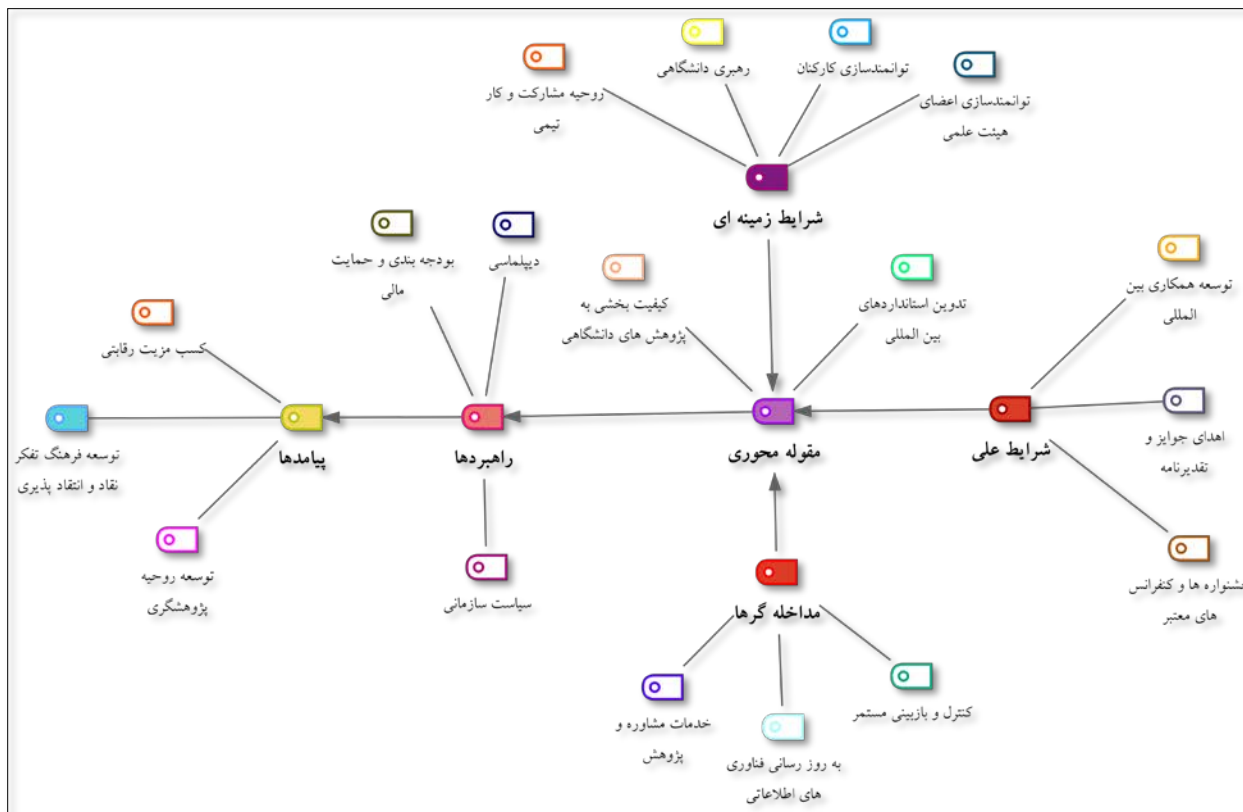
جدول ۲. خلاصه نتایج کدگذاری مصاحبه‌ها در بخش کیفی

مقوله	کد ثانویه	کد اولیه
زمینه	توانمندسازی اعضای هیأت علمی	افزایش فرصت‌های مطالعاتی و پژوهشی اعضای هیأت علمی تقویت مهارت‌های صحبت به زبان‌های خارجی در بین اعضای هیأت علمی توسعه مهارت‌های بین فرهنگی در اعضای هیأت علمی
	توانمندسازی کارکنان	آموزش کارکنان بخش پژوهش مطابق با معیارهای بین‌المللی آموزش کارکنان بخش پژوهش در جهت برقراری ارتباط زبانی-فرهنگی
	رهبری دانشگاهی	تأکید بر استقلال دانشگاهی و آزادی‌های علمی دانشگاهی توسعه فضاهای پژوهشی مطابق با استانداردهای بین‌المللی تقویت برنامه‌های عملیاتی و اجرایی در حیطه پژوهش
	روحیه مشارکت و کار تیمی	بهره‌گیری از دستیاران پژوهشی با توانمندی بین‌المللی مشارکت و همیاری تمام بخش‌های دانشگاه در خصوص توسعه پژوهش‌های بین‌المللی
علل	توسعه همکاری بین-المللی	تأکید بر توسعه همکاری پژوهشی با کشورهای همسایه، برگزاری دوره‌های مشترک پژوهشی و آموزشی با کشورهای همسایه توسعه پروژه‌های تحقیقاتی مشترک بین‌المللی مشارکت متقابل در سخنرانی و کارگاه‌های داخل و خارج فرصت‌های مطالعاتی متقابل اساتید داخلی و خارجی تبادل پژوهشگران پسادکترای داخلی و خارجی
	اهدای جوایز و تقدیرنامه‌ها	افزایش جوایز و تقدیرنامه‌های اخذ شده بین‌المللی افزایش برنامه‌های ارائه مدارک معتبر پژوهشی

برگزاری جشنواره‌های اجتماعی- فرهنگی بین‌المللی برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای پژوهشی بین‌المللی	جشنواره و کنفرانس معتبر	
طراحی نظام جامع پژوهش مطابق با استانداردهای بین‌المللی تأکید بر کیفیت پژوهش‌ها	تدوین استانداردهای بین‌المللی	مقاله محوری
ارتقای تولیدات پژوهشی علمی متناسب با استانداردهای بین- المللی توسعه نشریات واجد نمایه‌های استنادی بین‌المللی	کیفیت‌بخشی به پژوهش‌های دانشگاهی	
نظارت و بازبینی و فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی نظارت و بازبینی مطابق با استانداردهای بین‌المللی در پژوهش‌های انجام‌شده بین‌المللی	کنترل و بازبینی مستمر	
ایجاد بسترها و زیرساخت‌های مناسب فناوری و به‌روز روزآمدی فناوری‌های اطلاعات و منابع کتابخانه‌ای به‌روزرسانی تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری	به‌روزرسانی فناوری‌های اطلاعاتی	مداخله‌گرها
ایجاد و توسعه دفاتر دانشگاه‌پژوهی در دانشگاه‌ها راه اندازی مرکز تحقیقات بین‌المللی در نظام آموزش عالی	خدمات مشاوره و پژوهش	
بهره‌گیری از رایزن‌های علمی در امور بین‌المللی در دانشگاه‌ها حل مشکلات ارزی اساتید و دانشجویان تأکید بر توسعه همکاری پژوهشی با کشورهای همسایه	دیپلماسی	
حمایت‌های مادی و غیرمادی افزایش بودجه‌های دولتی و غیردولتی بهره‌گیری از اعتبارات پژوهشی در توسعه بین‌المللی شدن	بودجه‌بندی و حمایت مالی	
حمایت از سیاست‌های چندفرهنگ‌گرایی اصلاح ساختارها و فرآیندهای پژوهشی درون و برون دانشگاهی سیاست‌گذاری و هدف‌گذاری سازمانی در جهت توسعه انتشار علمی تفویض اختیار هدفمند به رؤسای دانشکده‌ها جهت بین‌المللی- سازی اصلاح قوانین و مقررات درون و برون دانشگاهی تدوین استراتژی‌های سازمانی بر جذب دانشجویان بین‌المللی	سیاست سازمانی	راهبردها
توسعه رقابت‌پذیری اقتصادی افزایش اعتبار و وجهه ملی گسترش اقتصادهای دانش بنیان	کسب مزیت رقابتی	
گسترش چند فرهنگ‌گرایی توسعه تفکر انتقادی و احترام به مسائل	توسعه فرهنگ تفکر نقاد و انتقادپذیری	پیامدها
توسعه دانش‌پژوهی و و روحیه پژوهشگری در دانشجویان و اساتید گسترش روحیه بحث و تبادل نظر در بین اساتید و دانشجویان	توسعه روحیه پژوهشگری	

توسعه حرفه‌ای و اجتماعی دانشجویان و اساتید

شکل ۱. مدل اکتشافی تحقیق با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودا

در ادامه هر یک از عناصر این مدل به تفصیل و با جزئیات مبتنی بر مصادیق گفتاری مصاحبه‌شوندگان، تشریح می‌شود.

۴. مقوله محوری پژوهش

مقوله محوری، مقوله اصلی است که با سایر مقوله‌ها به کرات در داده‌ها ظاهر شده است؛ یعنی بیشترین فراوانی و بیشترین تعداد مقوله را دارد. مقوله محوری این پژوهش شامل تدوین استانداردهای بین‌المللی و کیفیت بخشی به پژوهش‌های دانشگاهی می‌باشد.

تدوین استانداردهای بین‌المللی

برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی بین‌المللی شود لازم است که تلاش کنند فارغ‌التحصیلانی در قامت جهانی و بین‌المللی تربیت نمایند، استانداردهای بین‌المللی فعالیت‌های دانشگاهی را گسترش دهند، از تعصبات قومی و نژادی پرهیز نمایند و به سمت کسب شایستگی‌های بین فرهنگی بین‌المللی حرکت کنند.

کیفیت بخشی به پژوهش‌های دانشگاهی

در این مقوله تأکید شده است که در سطح جهانی، یکپارچگی اقتصاد جهانی (اقتصاد دانش‌بر)، یکی از الزامات تغییر موقعیت دانشگاه به سوی تعالی، به ویژه در زمینه پژوهش می‌باشد؛ زیرا مرزهای ملی نمی‌توانند جلوی تغییرات جهانی و در نتیجه تأثیرات جهانی را بگیرند. بین‌المللی کردن آموزش عالی به عنوان یکی از دستاوردهای

جهانی شدن، شامل تسهیم فعالیت‌های علمی، ترویج نوآوری و درک متقابل فرهنگ‌های مختلف با هدف بهبود زندگی و رفاه بشریت است.

علل

علل، منعکس‌کننده دلایل و توضیحاتی برای وقوع مقوله محوری است. در پژوهش حاضر نیز دلایل منعکس‌کننده مقوله محوری، تحت عنوان توسعه همکاری بین‌المللی، اهدای جوایز و تقدیرنامه‌ها، جشنواره و کنفرانس‌های معتبر به دست آمده است.

توسعه همکاری بین‌المللی

تأکید این مقوله بر رصد وضعیت علمی سایر کشورها برای شناسایی نیازمندی‌های علمی آن‌ها است تا بتوان با استفاده از این خط علمی، فرصتی برای جذب دانش‌پژوهانی از کشورهای دیگر فراهم شود. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی بین‌المللی شود لازم است که فرصت‌های علمی در سطح کشورهای منطقه شناسایی، کانال‌های علمی با دانشمندان کشورهای هم‌جوار ایجاد و نیازمندی‌های علمی کشورهای منطقه رصد شود.

اهدای جوایز و تقدیرنامه‌ها

در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که جایزه ملی بین‌المللی‌سازی به دانشگاه‌های پیش‌رو ارائه و فرصت‌های مطالعاتی هدفمند به اعضای هیأت علمی اعطا شود؛ همچنین بورسیه‌های تحصیلی هدفمند برای دانشجویان داخلی در نظر گرفته شود.

جشنواره و کنفرانس‌های معتبر

در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که جشنواره‌های اجتماعی فرهنگی با رویکرد بین‌المللی و کنفرانس‌ها و سمینارهای علمی با رویکرد بین‌المللی در سطح دانشگاه برگزار شود و از اساتید بین‌المللی برای حضور در مناسبت‌های دانشگاهی دعوت به عمل آید و فعالیت‌های انجمن‌های علمی را با رویکرد بین‌المللی گسترش دارد.

راهبردها

معنای ساده استراتژی عبارت‌اند از یک طرح عملیاتی به‌منظور هماهنگی و سازمان‌دهی اقدامات برای دستیابی به هدف. بر اساس رهیافت نظام‌مند استراوس و کوربین، راهبرد، کنش‌ها و برهم‌کنش‌های خاصی است که از مقوله محوری حاصل می‌شود. مؤلفه‌های مقوله استراتژی شامل دیپلماسی، بودجه‌بندی و حمایت مالی، سیاست سازمانی می‌باشد که به شرح ذیل تحلیل گردیده است.

دیپلماسی

این مقوله تأکیدش بر آن است که دانشگاه باید با توجه به اوضاع و احوال سیاسی کشور اقدام به پژوهش‌های بین‌المللی دانشگاهی نمایند و تعاملات علمی بین‌المللی دانشگاه در راستای تقویت منافع ملی و سیاسی کشور باشد. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که توانمندی‌های علمی کشور به سایر کشورها معرفی شود؛ کانال‌های دیپلماتیک علمی گسترش یابد؛ صدور ویزا و روایید تسهیل و بین‌المللی‌سازی در گفتمان‌های سیاسی کشور برجسته شود.

بودجه‌بندی و حمایت مالی

تأکید این مقوله بر آن است که شرایط اقتصادی که بر جامعه حاکم است، بر فرآیند توسعه بین‌المللی‌سازی آموزش عالی اثرگذار است. در این مقوله برای آن که نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که کشور رشد اقتصادی رو به افزایشی داشته باشد، سهم صادرات آموزش بین‌المللی در تولید ناخالص داخلی بیشتر شود و افزایش هدفمند بودجه دانشگاه‌ها در جهت بین‌المللی‌سازی مورد توجه قرار گیرد.

سیاست سازمانی

این مقوله بر سازوکارهای سازمانی و اداری اشاره دارد که به کمک آن‌ها بین‌المللی‌سازی در دانشگاه نهادینه می‌شود و تأکیدش بر سیاست‌های سازمانی است که بین‌المللی‌سازی در آن رسمیت داشته باشد و بر مبنای آن فعالیت‌های سازمانی دانشگاه تدوین شوند. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی بین‌المللی شود لازم است که تفویض اختیار هدفمند به دانشکده‌ها در جهت بین‌المللی‌سازی صورت گیرد؛ سیاست‌گذاری و هدف‌گذاری سازمانی در جهت تأثیر علمی بر شرایط بین‌المللی باشد؛ مشارکت و همیاری کادر دانشگاهی در بین‌المللی‌سازی وجود داشته باشد و استراتژی‌هایی سازمانی برای جذب دانشجویان بین‌المللی تدوین شود.

پیامدها

پیامدها ماحصل استراتژی‌های اتخاذ شده می‌باشد. مؤلفه‌های مقوله پیامدها شامل کسب مزیت رقابتی، توسعه فرهنگ تفکر نقاد و انتقادپذیری، توسعه روحیه پژوهشگری می‌باشد که به شرح ذیل تحلیل گردیده است.

کسب مزیت رقابتی

بین‌المللی‌سازی می‌تواند رقابت‌پذیری اقتصادی و بین‌المللی، گسترش چندفرهنگ‌گرایی، افزایش اعتبار وجهه ملی، گسترش اقتصادهای دانش‌بنیان، اسناد بالادستی آموزش عالی را افزایش دهد و از آن‌ها به‌عنوان توجیهی برای چرایی، دلیل و انگیزه بین‌المللی‌سازی پژوهش‌های دانشگاهی استفاده نمایند.

توسعه فرهنگ تفکر نقاد و انتقادپذیری

این مقوله بر جو، شرایط و فرهنگی که بر دانشگاه مستولی است، اشاره دارد و تأکیدش بر بین‌المللی‌سازی مبتنی بر جهت‌گیری دانشگاه است. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که سنت‌ها و مفاهیم اخلاقی اسلامی قابل خوانش در سطح بین‌المللی و روحیه همکاری علمی و تحمل آرای مخالف در محیط دانشگاه گسترش یابد و فرهنگ نقد و آزاداندیشی در محیط دانشگاهی رواج یابد.

توسعه روحیه پژوهشگری

پیش‌شرط توسعه در همه ابعاد شناخت جامع و دقیق وضعیت موجود و مطلوب است. چنین شناختی جز با پژوهش به معنای درست آن حاصل نمی‌شود. روحیه پژوهشگری به‌عنوان اولین گام فرآیند برنامه‌ریزی پژوهشی، نقشی محوری و جهت‌دهنده را در این فرآیند بر عهده دارد. آن چه در حال حاضر به وضوح قابل مشاهده است، پیچیدگی و دشواری تصمیم‌گیری در عرصه پژوهش و تحقیقات است. لذا یادآوری این نکته ضروری است که در عرصه مطالعات و فعالیت‌های پژوهشی، لازمه اصلی طراحی و هدایت پژوهش‌های اثربخش، آگاهی محققین از دانش همه‌جانبه در خصوص فرآیند مسأله‌یابی پژوهشی می‌باشد.

زمینه (بستر)

شرایط خاصی که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند، زمینه نامیده می‌شوند. با توجه به این تعریف، برای اجرای استراتژی و راهبرد، شرایطی خاص نیاز است؛ به عبارت دیگر تا زمینه وجود نداشته باشد، راهبردها آن‌طور که باید و شاید، به نتیجه نمی‌رسند. مقوله زمینه شامل توانمندسازی اعضای هیأت علمی، توانمندسازی کارکنان، رهبری دانشگاهی، روحیه مشارکت و کار تیمی می‌باشد.

توانمندسازی اعضای هیأت علمی

در این مقوله برای آنکه دانشگاه‌های کشور بتوانند پژوهش‌هایی در تراز جهانی ارائه دهند، لازم است که مدرسان، مسلط به زبان‌های خارجی (به‌ویژه انگلیسی) باشند؛ تحصیلات خارج از کشور و تجارب شغلی و حرفه‌ای بین‌المللی داشته باشند و ویژگی‌های احترام متقابل و پذیرش تفاوت‌های فرهنگی را رعایت نمایند.

توانمندسازی کارکنان

این مقوله بر آموزش و بهسازی نیروی انسانی دانشگاه در جهت آماده‌سازی کارکنان برای بین‌المللی‌سازی اشاره دارد و تأکیدش بر آموزش ضمن خدمت کارکنان برای مواجهه با دانشجویان و اساتید بین‌المللی است. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود لازم است که آموزش کارکنان مطابق با معیارهای بین‌المللی باشد؛ جذب و نگه‌داشت کادر دانشگاهی با صلاحیت‌های بین‌المللی در دستور کار قرار گیرد؛ آموزش کارکنان در جهت ارتباط زبانی فرهنگی مناسب با دانش‌پژوهان خارجی باشد؛ توسعه صلاحیت‌ها و شایستگی‌های بین‌المللی کادر دانشگاهی مورد توجه باشد و طراحی نظام جامع آموزش برای کادر دانشگاهی منطبق با معیارهای بین‌المللی طراحی شود.

رهبری دانشگاهی

در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که بین‌المللی‌سازی در رسالت‌ها و مأموریت‌های دانشگاه بیان شود، از ایده‌های جدید بین‌المللی توسط مدیران دانشگاهی استقبال شود، تعهد اخلاقی و عملی مدیران دانشگاهی به فرآیند بین‌المللی‌سازی وجود داشته باشد.

روحیه مشارکت و کار تیمی

انجام کار تیمی و تعامل در گروه را می‌توان به‌عنوان اهرمی برای هم‌افزایی توانایی‌های افراد دانست که با آموزش مهارت‌های کار تیمی می‌توانند از مزایای آن بهره‌مند شوند.

مداخله‌گرها

در این پژوهش، شرایط و یا متغیرهای مداخله‌گر، متغیرهایی هستند که قبل از پدیدار شدن، نتایج حاصل از مقوله محوری پژوهش را شکل می‌دهند. متغیر مداخله‌گر به‌دست‌آمده در این پژوهش کنترل و بازبینی مستمر، به‌روزرسانی فناوری‌های اطلاعاتی، خدمات مشاوره و پژوهش می‌باشد.

کنترل و بازبینی مستمر

این مقوله بر ارزش‌یابی و سنجش فعالیت‌های بین‌المللی اشاره دارد و تأکیدش بر نظارت بر طرح‌ها و برنامه‌های بین‌المللی دانشگاه در جهت دریافت بازخورد و اصلاح برنامه‌ها است. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی بین‌المللی شود لازم است که نظارت و بازبینی بر فعالیت‌های بین‌المللی دانشگاه؛

مأموریت‌ها و اهداف بین‌المللی، استخدام کارکنانی با صلاحیت‌های بین‌المللی، کیفیت آموزش‌های بین‌المللی ارائه شده و نظارت و بازبینی بر دفتر امور دانشجویان بین‌المللی صورت گیرد.

به‌روزرسانی فناوری‌های اطلاعاتی

در این مقوله برای آنکه دانشگاه‌های کشور بتوانند پژوهش‌هایی در تراز جهانی ارائه دهند، لازم است که فضاهای آموزشی مطابق با معیارهای بین‌المللی فراهم شود و کتابخانه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی روزآمد در دانشگاه برای دانش‌پژوهان داخلی و خارجی فراهم باشد.

خدمات مشاوره و پژوهش

این مقوله بر حمایت و پشتیبانی مادی و معنوی که دانشگاه‌ها از پژوهشگران به عمل می‌آورد، اشاره دارد و تأکیدش بر توجه بیشتر به وضعیت دانش‌پژوهان از بعد معیشتی و مشاوره‌ای است. در این مقوله برای آنکه نظام آموزش عالی بتواند در تراز جهانی، بین‌المللی شود، لازم است که خدمات مشاوره‌ای - پژوهشی به دانش‌پژوهان ارائه و به سازگاری و انطباق دانشجویان با فرهنگ سایر کشورها کمک شود.

بحث و تفسیر

نتایج حاصل از بررسی مصاحبه‌ها با رویکرد نظریه داده‌بنیاد، موجب شناسایی ۹۳ کد اولیه، ۱۸ کد ثانویه و ۶ مقوله کلی است که در چارچوب مدلی پارادایمی شامل: شرایط علی، پدیده محوری، استراتژی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای و پیامدها تنظیم شد.

یافته‌های حاصل از مصاحبه با نمونه‌های آماری نشان می‌دهد مقوله محوری پژوهش، مقوله اصلی بین‌المللی - سازی آموزش عالی را تشکیل می‌دهد که خود شامل دو خرده‌مقوله تدوین استانداردهای بین‌المللی و کیفیت - بخشی به پژوهش‌های دانشگاهی می‌باشد. مشابه این یافته از تحقیق را می‌توان در پژوهش‌های جداگانه‌ای که توسط Knight (۲۰۱۴) و Hosseini, Boshen, Naseri and Zinda Del (2019) انجام شده است، مشاهده کرد. به طوری که آن‌ها طی پژوهش‌های جداگانه‌ای به این نتیجه رسیدند که تدوین استانداردهای بین‌المللی و ارتقای کیفی پروژه‌های دانشگاهی به واسطه اتخاذ رویکردهای ارتباطی مناسب، رویه‌های سیاسی متعادل و نیز انجام کارهای بین دانشگاهی میسر خواهد شد. بر این اساس؛ پیشنهاد می‌شود که فرهنگ‌سازی مناسبی توسط سازمان‌های ذی‌ربط درباره لزوم بین‌المللی‌سازی فعالیت‌ها و برنامه‌های پژوهشی در دانشگاه‌ها انجام شود.

در این پژوهش مشخص شد که در اولویت قرار گرفتن مقوله محوری پژوهش ناشی از عواملی همچون توسعه همکاری بین‌المللی، اهدای جوایز و تقدیرنامه‌ها، جشنواره و کنفرانس‌های معتبر می‌باشد که این یافته از پژوهش با نتایج تحقیق (Ghasimzadeh, Shahriari and Mohammadi (2019) و نیز پژوهش Firoozjaian, Talat al-Sharia (2017) هم‌سویی دارد. به طوری که آن‌ها طی پژوهش‌های جداگانه‌ای به این نتیجه رسیدند که ارتقای کیفی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و نیز افزایش سطح همکاری‌های بین‌المللی می‌تواند در بین‌المللی‌سازی پژوهش در نظام آموزش عالی کشورها مؤثر واقع شود. با عنایت به این یافته از پژوهش پیشنهاد می‌شود که در کارهای تحقیقاتی پیامدهای همکاری با پژوهشگران غیرایرانی مدیریت شود.

نتایج این پژوهش مشخص کرد که برای طراحی و تحقق مدل بین‌المللی‌سازی مقوله پژوهش در نظام آموزش عالی چه راهبردهایی باید اتخاذ شود. این راهبردها شامل؛ دیپلماسی، بودجه‌بندی و حمایت مالی، سیاست سازمانی شد. این یافته از پژوهش با نتایج تحقیق (Sotoudefar, Parsa, Shahi and Farhadirad (2019) و نیز پژوهش Nikbin, Zakersalehi, Mahozi (2017) هم‌سویی دارد؛ به طوری که آن‌ها طی تحقیقات جداگانه‌ای به این نتیجه

رسیدند که وجود تعاملات بین‌المللی، داشتن ایدئولوژی‌هایی برای توسعه ملی و نیز توانمندسازی مالی و انسانی در نظام آموزش عالی می‌تواند به بین‌المللی‌سازی آموزش عالی کمک کند. با تکیه بر این یافته از تحقیق پیشنهاد می‌شود مشوق‌های لازم را برای ترغیب اعضای هیأت علمی به منظور جذب پژوهشگران بین‌المللی توسط نظام آموزش عالی فراهم شود.

در این پژوهش مشخص شد که عملیاتی کردن راهبردهای اتخاذ شده پیامدهایی همچون کسب مزیت رقابتی، توسعه فرهنگ تفکر نقاد و انتقادپذیری، توسعه روحیه پژوهشگری در پی خواهد داشت. مشابه این یافته از تحقیق را می‌توان در پژوهش (Aldieri, Kotsemir, Sotoudefar, Parsa, Shahi and Farhadirad (2019) و نیز تحقیق (Vinci & (2017 مشاهده کرد. آن‌ها طی تحقیقات جداگانه‌ای به این نتیجه رسیدند که عملیاتی کردن راهبردهای بین‌المللی‌سازی آموزش عالی می‌تواند به رقابت بین پژوهشگران، توسعه تفکر انتقادی بین آن‌ها و افزایش همکاری‌های بین‌المللی در انجام پروژه‌های تحقیقاتی منجر شود با عنایت به این یافته از پژوهش، پیشنهاد می‌شود میزان تحقق اهداف و راهبردهای بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و نیز میزان کاربردی بودن پروژه‌های تحقیقاتی پژوهشگران توسط مسئولان و سیاست‌گذاران ارزیابی و بازخوردهای لازم به پژوهشگران و اساتید دانشگاهی داده شود.

در این تحقیق، شرایطی (زمینه) که می‌تواند بر تحقق راهبردهای بین‌المللی‌سازی آموزش عالی تأثیر بگذارد نیز مشخص گردید که عبارت‌اند از: توانمندسازی اعضای هیأت علمی، توانمندسازی کارکنان، رهبری دانشگاهی، روحیه مشارکت و کار تیمی. این یافته از تحقیق با نتایج پژوهش (Ghasemzadeh, Shahriari & Mohammadi (2019) و نیز پژوهش (Hamidifar et al (2017 هم‌سویی دارد. آن‌ها طی تحقیقات جداگانه‌ای به این یافته دست یافته‌اند که توانمندسازی پژوهشگران و کارکنان دانشگاهی، توسعه زیرساخت‌ها و جهت‌گیری رهبری مناسب می‌تواند در تحقق برنامه‌ها و عملیاتی کردن راهبردهای بین‌المللی‌سازی آموزش عالی مؤثر واقع شود. بر این اساس توصیه می‌شود اقداماتی در جهت استفاده هرچه بیشتر از فناوری‌های نوین در بین‌المللی‌سازی پژوهش تدارک دیده شود.

در این پژوهش مداخله‌گرهایی مشخص شدند که در تحقق استراتژی‌های بین‌المللی‌سازی پژوهش در آموزش عالی تأثیرگذار بودند. این مداخله‌گرها شامل کنترل و بازبینی مستمر، به‌روزرسانی فناوری‌های اطلاعاتی، خدمات مشاوره و پژوهش می‌باشد. این یافته از تحقیق با نتایج پژوهش حسینی، معقول، ناصری و زنده‌دل (۲۰۱۹) و دی‌وایت (۱۹۹۹) هم‌سویی دارد. با عنایت به این یافته از تحقیق پیشنهاد می‌شود برای طراحی سیاست‌های بین‌المللی‌سازی نظام آموزش عالی، رویکرد پایین به بالا به کار گرفته شود.

نتیجه‌گیری

دانشگاه‌ها برای کسب اعتبار بین‌المللی نیاز دارند در زمینه بین‌المللی‌سازی پژوهش در آموزش عالی گام بردارند و به مدلی نیاز دارند که راهنمای دانشگاه برای رسیدن به این هدف باشد. الگوی ارائه‌شده در این تحقیق می‌تواند راه‌گشا باشد.

منابع

- Aldieri L, Kotsemir M, Vinci CP . (2018). The impact of research collaboration on academic performance: An empirical analysis for some European countries. *Socio-Economic Planning Sciences*; 62(31): 13-30.
- Altbach, P., H. de Wit. (2020). "Rethinking the Relevance of International Branch Campuses." *International Higher Education* 101 (Spring): 14–16.
- Behjati Ardakani, Fatemeh., Yarmohammadian, Mohammad Hossein . (2018). Investigating the internationalization of the higher education system in America, Canada, and Australia and providing a suitable model in Iran. *Bimonthly Journal of New Approaches in Educational Administration*, 9(35): 1-18. [in Persian]
- Chou, Chung & Ching, Gregory. (2015). Cross-Straitization of Higher Education: Voices of the Mainland Chinese Students Studying in Taiwan. *International Journal of Information and Education Technology*. 5. 89-94. 10.7763/IJiet.2015.V5.482.
- Ehsani, Vahid., Azami, Musa., Najafi, Seyyed Mohammad Baqer., Sohaili, Faramarz. (2017). The ability to influence Iran's growing research on Iran development. *Iranian Journal of Information processing and Management*. 33 (1): 25-52. [in Persian]
- Esmailnia, Neda., Naderi, Abolqasem., Arasteh, Hamidreza. (2016). The study of the current and desirable status quo of internationalization of universities from the perspective of experts (the case of Tehran University). *Journal of New thoughts on Education*, 12(4): 115-150. [in Persian]
- Firoozjaian, Talat al-Sharia (2017) .Study and analysis of the factors of refusal and the conditions of the possibility of internationalization in the campus with a focus on intercultural curriculum planning (Case study: Tehran specialized universities). Allameh Tabatabai University Press.
- Fu Ho, H, Huang Lin, M, Yang, Ch (2015), Goals, Strategies, and Achievements in the Internationalization of Higher Education in Japan and Taiwan, *International Education Studies*; Vol. 8, No. 3.
- Ghasemzadeh, F. Edalatian Shahriari, J & Mohammadi, M . (2019) . Designing Model for the Internationalization of Iran's Higher Education (Case Study: One of the University Payam-E-Nour Branch's in Georgia). *Journal of Islamic Life Style Centered on Health*, 2019:3 (3): 145-162. [in Persian]
- Hallaj Dehghani, Adel., Fathi Vajargah., Khosravi, Korosh, Poushneh, Ali Akbar., Kambiz. (2021). Designing and validating the ideal model for recruiting foreign students at Islamic Azad University. *Research in curriculum planning*, 18(68): 32-51. [in Persian]
- Jones, E., Leask, B., Brandenburg, U., & de Wit, H. (2021). Global Social Responsibility and the Internationalisation of Higher Education for Society. *Journal of Studies in International Education*, 25(4), 330–347.
- <https://doi.org/10.1177/10283153211031679>.
- Khorsandi Taskoh, Ali. (2014). Analysis of theoretical foundations and goals of internationalization of higher education. *Journal of Iranian Higher Education*, 7 (3): 27-60. [in Persian]

- Knight J. (2014). *International Education Hubs: Student, Talent, Knowledge/ Innovation Models*. Dordrecht, Netherlands: Springer Publishers.
- Leutwyler, B, Popov, N, Wolhuter, C (2017), *The Internationalization of Teacher Education: Different Contexts, Similar Challenges*, the Annual International Conference of the Bulgarian Comparative Education Society 15th and the International Partner Conference of the International Research Centre (IRC) "Scientific Cooperation, Borovets, Bulgaria.
- Malekinia, Emad., Malekinia, Zahra, Feyzi., Sediqeh. (2018). *Strategies needed by Iran's higher education system in the age of globalization*. *Quarterly Journal of the Macro and Strategic Policies*, 6(24): 518-545.
- Masoumeh Hosseini, Ali Maghool, Naziasadat Nasser, Ahmad Zendedel, (2019). *Designing an International Model of Higher Education among the National North-Eastern Universities of Iran*. *Iranian Journal of Medical Education* 2019: 19(54). [in Persian]
- Mousavi, Mir Mohammad., Azizi, Mohammad., Badizadeh, Ali., Rezghi Shirsawar, Hadi. (2017). *Identifying the components of internationalization of higher education (case study: medical service education industry)*. *Health Management*, 9(4):7-18.
- Nikbin M, Zakersalehi G, Mahozi R. (2017). [The Model of Internationalization of Higher Education from Cultural Policy Perspective]. *Science and Technology Policy* 2017; 9 (3): 33-43. [in Persian]
- Panahi, Maryam., Abbaspour, Abbas., Khorsandi Taskoh, Ali., Ghiathi Nedushan, Saeed. (2020). *Comparative analysis of cross-border higher education in the countries of the Persian Gulf region with the approach of international poles of education*. *Quarterly Journal of Management and Planning in Educational Systems*, 13(2): 43-80. [in Persian]
- Salajeghe, Azita., Farajollahi, Mehran., Mousapour, Nematullah, Sarmadi, Mohammadreza. (2017). *Explanation and validation of the components and indicators of internationalization of virtual colleges*. *Scientific Journal of Research Education Strategies in Medical Sciences*. 10 (6): 526-54. [in Persian]
- Salimi, Qasem., Mohammadi, Mehdi., Nisar, Zainab. (2017). *Investigation of the experiences of faculty members concerning the competencies and dynamics of teaching and research in the process of internationalization of higher education: qualitative research*. *Scientific Journal of Teaching Research*. 5(2): 109-133. [in Persian]
- Sani Ejlal, Maryam. (2021). *Internationalization of research institutions in Iran: trends and perspectives*. *Social and Cultural Strategy*, 10(1): 126-99. [in Persian]
- Sotoudeh Far, Salima., Parsa, Abdullah., Shahi, Sakineh., Farhadi Rad, Hamid. (2019). *Modeling the internationalization of universities with an emphasis on multi-level governance: a qualitative approach*. *Research in Medical Science Education, Guilan University of Medical Science*, 11 (4): 45-55. [in Persian]
- Sotudifar S , Parsa A , Shahi S , Farhadi Rad H, (2019). *Modeling Internationalization of Universities with Emphasis on Multilevel Governance: A Qualitative Approach*. *Research in medical science education*, 11 (4). [in Persian]

- Vali Moghaddam Zanjani, Sahar., Demirchili, Fariba., Zulqader, Malik. (2019). The role of faculty members in the internationalization of the country's medical sciences universities from the perspective of the country's higher education experts. *The Journal of Medical Education and Development*, 15 (1):14-3. [in Persian]
- Zamanimanesh, Hamed., Uzada, Alireza., Ahmadi, Gholamali. (2019). Analyzing the development mechanisms of the internationalization of the higher education system in Iran. *Journal of Scientific Research Quarterly of Culture Strategy*, 12(45): 153-184. [in Persian]